

**DAVA AÇMADAN YA DA İCRA TAKİBİ BAŞLATMADAN EVVEL İDAREYE BAŞVURUNUN
ZORUNLU OLDUĞU DURUMLAR**

- İdari eylem nedeniyle hakkın ihlal edilmesi halinde tam yargı davası açmadan önce ilgili idareye başvurarak hakkın yerine getirilmesi istenmelidir¹.(Maddi ve/veya tazminat ödenmesi talebi vb.)
- Gümrük vergileri ve cezalarına karşı dava açmadan önce, gümrük vergisi/cezasının tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama itiraz edilmelidir².
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurulması zorunludur. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır³ .(Detay için: İş Mahkemeleri Kanunu md. 4)
- Sosyal Güvenlik Kurumunun taraf olduğu her türlü davada, Kurum aleyhine hükmedilen asıl alacak ile vekalet ücreti ve yargılama giderleri, alacaklı veya vekilinin Kuruma ödemeye dayanak makbuz ve belgelerle birlikte yazılı şekilde yapacağı müracaat üzerine bildireceği banka hesap numarasına, müracaat tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenir. Bu süre geçmeden Kurum aleyhine cebri icra yollarına başvurulamaz. Belirtilen sürede ödeme yapılamaması hâlinde, söz konusu alacaklar genel hükümler dairesinde tahsil olunur⁴.
- Konusu belli bir miktar paranın ödenmesini gerektiren davalarda hükmedilen miktar ile her türlü davalarda hükmedilen vekalet ücreti ve yargılama giderleri, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim tarihinden itibaren, birinci fıkrada⁵ belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yatırılır.

¹ Bu kurala uyulmaksızın doğrudan dava açılması halinde Mahkemece “dava dilekçesinin, idareye başvuru dilekçesi yerine geçmek üzere idareye tevdiine” karar verilir.

² Bu kurala uyulmaksızın doğrudan dava açılması halinde Mahkemece “dava dilekçesinin, idareye başvuru dilekçesi yerine geçmek üzere idareye tevdiine” karar verilir.

³ Bu kurala uyulmaksızın doğrudan dava açılması halinde; Mahkemece davacıya davaya konu istem hakkında Sosyal Güvenlik Kurumu'na müracaat etmesi ve Kurumun red iradesini gösterir işlem veya eyleminin olduğunun belgelenmesi için kesin, ihtaratsız süre verilmesi; bu süre içerisinde dava şartı eksikliğinin tamamlanmaması halinde, davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddedilmesi, Kuruma müracaat ve müracaatın reddine dair Kurum işlem veya eylemine ilişkin dava şartının tamamlanması halinde ise davanın esasına girilerek varılacak sonuca göre karar verilmesi gerekir.(Bursa BAM 9. Hukuk Dairesi, 04.04.2019 tarihli ve 2018/2078 E., 2019/851 K. sayılı kararı)

⁴ “ Somut olayda, ... 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin ilamına dayanılarak ... tarihinde icra takibine başlanılmış ve davacı Kuruma herhangi bir başvuruda bulunulmamıştır. Öncelikle şikayet konusu bu talep değerlendirilerek Yasa gereği yerine getirilmeden başlatılan takibin iptaline karar verilmesi gerekirken “ (Yargıtay 8. Hukuk Dairesi E:2015/22519, K:2016/451)

⁵ İYUK md. 28/1 şöyledir; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya

Birinci fıkrada belirtilen süreler içinde ödeme yapılmaması halinde, genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur^{6,7}

- Vergi hatası kapsamında vergi mahkemesinde dava açılabilmesi için öncelikle VUK 116-126. Maddelerde düzenlenen düzeltme-şikayet başvurusu sürecinin tüketilmiş olması gerekir. Düzeltme başvurusu vergi dairesine, şikayet başvurusu Maliye Bakanlığı'na yapılır⁸.
- Karayolları Trafik Kanunu'nun 97. Maddesine göre; Zarar görenin, zorunlu mali sorumluluk sigortasında öngörülen sınırlar içinde dava yoluna gitmeden önce ilgili sigorta kuruluşuna yazılı başvuruda bulunması gerekir. Sigorta kuruluşunun başvuru tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde başvuruyu yazılı olarak cevaplamaması veya verilen cevabın talebi karşılamadığına ilişkin uyuşmazlık olması hâlinde, zarar gören dava açabilir veya 5684 sayılı Kanun çerçevesinde tahkime başvurabilir.

ih̄tisashukuk

eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.

⁶ Bu hüküm gereği yerine getirilmeksizin doğrudan ilamlı takip başlatılırsa ne olur? İdareye yazılı başvuru şartı yerine getirilmeden ilamlı takip başlatılması usul ve yasaya aykırı olup, mahkemece, İcra Mahkemesi tarafından şikayetin kabulü ile takibin iptaline karar verilir.(8. HD E:2016/11846, K:2016/13507 – E:2016/13834, K:2016/12426 – E:2016/19687, K:2016/16005 – E:2015/1065, K:2015/8515, Erzurum BAM 3. Hukuk Dairesinin 16.02.2017 tarih ve E:2017/67, K:2017/75 sayılı kararı)

⁷ Buradaki idareye başvuru zorunluluğunun adli yargı mahkemeleri tarafından verilen ilamların infazında uygulanma olanağı bulunmamaktadır.(Yargıtay 8. HD 16/6/2016 tarih ve E:2016/4952, K:2016/10651)

⁸ Bu kurala uyulmaksızın doğrudan dava açılması halinde Mahkemece “dava dilekçesinin, idareye başvuru dilekçesi yerine geçmek üzere idareye tevdiine” karar verilir.